

SZERETET

MELYNEK SZAVAIVAL A KISUJSZÁLLÁSI EVANGÉLIUM SZERINT REFORMÁLT NEMES EGYHÁZ HIVEIHEZ,
JÉZUS KRISZTUSBAN ATYJOKFIAIHOZ

szólanak: TÖRÖK IMRE és NAGY ISTVÁN lelkipásztorok.

Csel. 20. 28. Viseljétek gondot magatokról és az egész nyájról, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett az Isten anyaszentegyházának legeltetésére.

Csel. 20. 24. Semmivel nem gondolok, az én életem is nekem nem drága, csak hogy elvégezhessem örömmel az én futásomat, melyet vettem az Ur Jézustól.

Jézus Krisztus szavai: Máté 10. 40. A ki tégedet befogad, engem fogad bé; és a ki engem befogad, azt fogadja bé, a ki engemet elbocsátott.

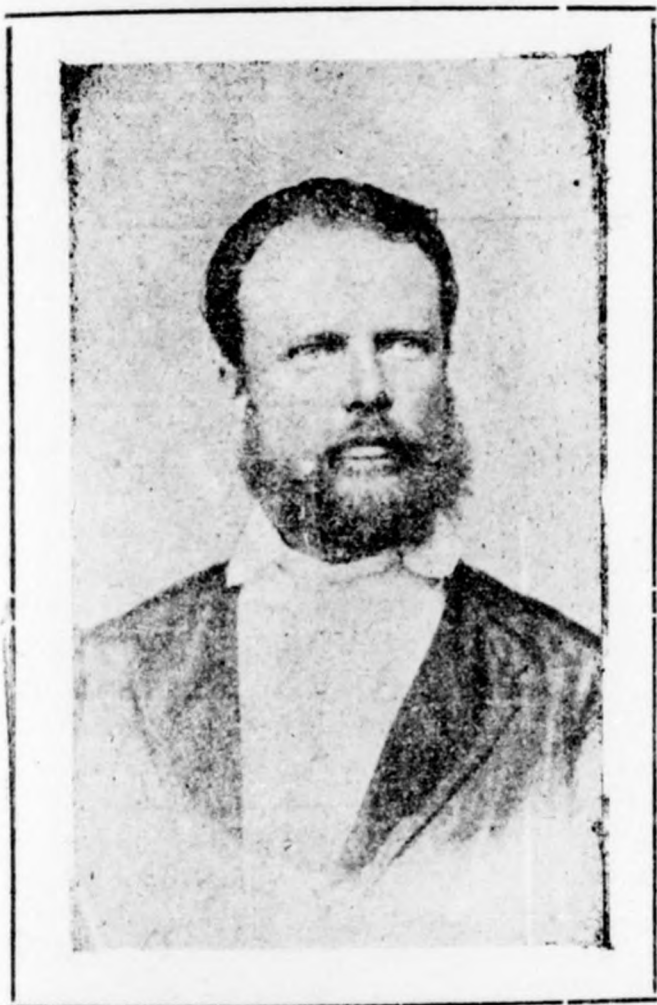
II. évfolyam. 5-ik szám.

MÁJUS hónapra.

1907. év.

Az Illéssyék.

Két Illéssynek arcképét veszik olvasóink ezuttal. Az egyik kép Illéssy Sándort ábrázolja, városunk egykori polgármesterét, a másik a kiváló tudóst, Dr. Illésy Jánost, az előbbinek fiát, kit országos allevéltárnokká emelt saját lelke, tanulása, tudása, szorgalma, kitaratása s az elismerés, mely az ő jeles tulajdonait méltányolta. Csak hadd korholja, hábor-

gassa hát a korlátolt szüklátkörűség tanintézeteinket, hogy így sokba kerülnek, úgy sokba kerülnek: ha egy ilyen embert, minő Illésy János is volt, adhatunk a hazának, többet ér az minden költségeinknél, melyekkel tanintézeteinket fenntartjuk. S hány jelest, hány derék embert nevelhetünk, adhatunk még a jövőben hazánknak, anyaszentegyházunknak!

Két Illéssy egy lapon: az atya és fia! Egymásnak mintegy kezet nyuj-

tanak. De nemcsak itt találkoznak, találkoznak künn a temetőn is.

Folyó hó 13-án hétfőn reggel megható jelenet színhelye volt a mi ótemetőnk. Ott állanak, mindenki ismeri látta, az ó temető egy zugában, az Illésyek hatalmas sirkövei. Együtt pihennek ott sokan. Sirjok már-már beékelődött az élők lakóházai közé. — Hogy nyugalmukat, alvók aluvását ne zavarja az élet vásári zaja, a város kegyelete új sirhelyet jelölt nekik s oda a csendességbe temeti el mélységes kegyelettel városunk legnevezetesebb családjának rég porladó tagjait. Hatalmas sirkövek; nem azért, mintha nem faragna hatalmasabbat is a kőfaragó vésője, nem azért, hanem, mivel olyanok nyugosznak alattuk, mint az Illésyek valának. Ha most feltámadna s eljönne közénk Mária Terézia királyasszony aranysarkantyus vitéze; ha látnánk harci vitézségtől fénylő homlokát: sebesebben verne tán petyhüdt szívünk. Milyen is volt régen a magyar s milyen most! Ha feltámadna s megállna köztünk az a másik nemes Illéssy, kit tizenhárom vármegye tett táblabírájává, — bizony-bizony eltörpülnénk mellette kicsiségünkkel; de másfelől meg büszkén tornyosodnék fel lelkünk, hogy ez is a »mienk« volt. Hejh, a »vak kapitány« is ha közénk teremne, de sok sarabolni-darabolni valót talált ebben a mai visszás világban. . . . De tán nem is sarabolna, de tán nem is darabolna, hanem látván e földön esuszómászó, önérdékéért nyargaló tülekedő világot, — a sirjába visszakiváncosodnék. És a többiek mind: az egyik a tiszaparti széles egyházvidék koadjutor kurátora, Sastól-Füredig százezer ember nézett reá, a másik kunok ka-

pitánya, a harmadik e város első polgára egykor, az utolsó pedig ország-hirű tudós . . . vége, fiágon kihalt a jeles család. . . . A nőtagok, kik még élnek, ott álltak sirva könyezve, mikor az ásó belemélyedt ott az ó temetőn a régi sirba . . . . Zengett az ének: Tebenned biztunk eleitől fogva . . . . Óh van-e még több ilyen ének a világon!? Ugy tartják Mózes írta volna ezelőtt 3500 esztendővel. Több könyvet kivett már ez szivekből, szemekből, mint amennyi habja, mint amennyi cseppje van a nagy Veres-tengernek. — Aztán szólott ott a sirrok fölött a pap. A lelkünkbe néztünk: kik voltak ők, a nyugvók, a dicsőségesek, s kik vagyunk mi?! Aztán megcsillant az ásó. . . .

Viszik őket már az új temető felé, itt nyujtanak kezét egymásnak a régi Illésyek s azok, kik később aluvának el. Kis érekeporsók fogadják magukba a régi nagyoknak korhadtporladt csontjait. Hadd pihenjenek ott, álmuk csendes és boldog lehet: elvégezték a munkát, mely rájuk volt bízva. Sirjok felett virraszt minden jóknak a kegyelete!

És én úgy elgondolkozom, hogy igaz: a közért való küzdelem, mint a sas a prédáját, szétszakgatja testünk erejét, igaz! de aki e földön, ez életben nemcsak magáért és magának élt, mint az oktalán állat, nem csupán a maga érdekeit hajszolta szüntelen: annak még nagy idők múltán is becsületben van még a pora hamva is; míg az a másik állithat önmagának égis éré sirkövet, — sirján mégis a feledésnek tüskebokra nő.

Mely szépen énekelte ezt meg Csokonai Vitéz Mihály, mikor halálára gondolt ott a homokos Balaton

gyönyörű partjain, mikor Tihany verte vissza szive lágy trilláit;

Itt halok meg e sötét erdőben
A szomszéd pór eltemet;
S hogyha majd egy boldogabb időben
Föllelik sirhelyemet:
A mely fának sátorában
Áll együgyü sirhalmom magában,
Szent lesz tisztelt hamvamért.

Igaz! Ugy van! A nagyoknak, nemeseknek, igazaknak, becsületeseknek, önzetleneknek szent, drága, becses még a sirjok is!

T. I.

A mennybemenetel ünnepe és a pünköszt.

Az egyik már elszállt a szivünk fölött, a másik most van leszállóban. Az egyik arra emlékeztet bennünket, hogy dicsőségének királyi székébe visszament a mennyei Király — a másik arra, hogy az árvákká lett szegény tanítványokhoz, elküldetett ama másik Vigasztaló, kinek szentséges ereje szállván Péterre és a többiekre: az első keresztyén anyaszent-egyház megalapult.

Állva a mesgyén, két szent ünnep között, eldondolkozom azok nagy jelentőségén s lelkemből, mint kutfőből a habok, tanulság-tanulság után ömledez.

Ha az áldozócsütörtökre gondolok, elmém, szivem a meny felé von. Állok, mint ama »galileabeli férfiak,« nézvén a mennyre. Igen, ebben látom én ez ünnepnek nagyszerű jelentőségét, hogy az ember lelkét-szívét a mennyhez köti, a mennyhez, mely megnyilt, a melyen fényes felhő uszott, mint bodros hattyu kékvizü ta-

von; a mennyhez, mely magába fogadta Királyát.

A menny felé vonatik az ember lelke. Én Istenem! hát minek is csusznánk-másznánk a földön. Miért lennénk férgek, mikor lehetünk fennszálló madarak. Miért lennénk lenn a föld színén gomolygó sűrű, nehéz, vészes ködgomoly, mikor lehetünk magasban szálló aranyfodru ékes fölleg is.

Boldog az, kinek lelke fölött úgy ment el áldozócsütörtök ünnepe, hogy a föld, a világ nyügeiből oldozta, szivét az éghez közelebb emelte.

És itt van küszöbeinken a pünköszt, az ötvenednap ünnepe. Tudjátok-e keresztyének, ez meg micsoda nagy tanulságot hoz lelkünknek, egyéb nagy igazságok és tanulságok között?

Azt, hogy minden onnan felülről száll alá.

A vigasz, az erő, a kegyelem . . . . eső, napsugár, kenyér . . . minden-minden.

Nem a te két karod s nem a te elméd, nem a verejték és nem számításod, terveid adják, óh ember néked, ami kell, hanem az Ég.

Nézzetek föl hát imádságos lélekkel pünköszt szent ünnepében az égre, onnan száll a Szentlélek, csatlogó szárnyu fehér galamb, tüzes nyelv, szél zendülése, félő szivek megbátorodása, pártfogás, istáp az elhagyatottnak, árvának, szegénynek, erő a gyöngének, gyógyir a betegnek, enyhület a fájdalmas léleknek, felemeltetés az elesettnek, szabadulás, feloldoztatás a bűnös szivnek, kiáradó nagy kegyelem mindnyájunknak.

Jövel Szentlélek Uristen! Alleluja!
Alleluja!

Ámen.

T. I.

Ruyter Adorján Mihály.

Egy igazi ember, a kiről az Idvezítő, ha az ő idejében él vala, bizonyosan választ tett volna, mint Natanáelről, a kiről midőn vele legelőször találkozott, ezt mondotta: »Ime, ez az igaz izráelita, kibennincs álnokság.« (János 1: 48.)

Vér szerint nem a miénk; nem magyar, hanem hollandus volt. A valódi nagy ember nemcsak saját nemzetéé, hanem az egész emberiségé, mert szelleme áttöri a nemzeti korlátokat és elevenítőleg árad szét idegen országok népére is. Emberi kötelességünk azért e nagy embereket ismernünk, hogy ismervén, lelkünkben a méltó tisztelettel adózzunk nekik, megérdemelt kegyelettel áldozzunk emléköknek. Minket magyarokat pedig különösképen is hozzá köt a hála Ruyterhez.

Hazájának a népe, a református vallású Hollandia ez esztendőben március 24-én ünnepelte e nagy fiának születése 3 százados évfordulóját. Született ugyanis 1607. március 24-én. E napot megünnepelték ott a királyasszonynak jelenlétével, (mert hollandus ország koronáját ez idő szerint asszony viseli) a külső fénynél nagyobb belsőséggel, a szívnek melegével, a léleknek hálájával, a mint ezt a hollandus néptől az ő nagy fia Ruyter (olv. Rajter) megérdemelte. Mert annak idejében tengeren vivott sok győzelmes csatájával nagy dicsőséget és hatalmat szerzett hazájának a kicsiny, de boldog, gazdag Hollandiának.

A ünnepélyen jelen voltak sok protestáns államok követői. Szobrárt más nemzetek is megkoszorúzták. Így a magyar református egyház törvényhozó testülete a zsinat is küldött a magyar ref. egyház nevében egy nagyon szép koszorút, ezüstből verve, arannyal átkötve, melyről azt irták, hogy mindenek közt ezt a mi koszorunkat tartották legszebbnek és fo-

gadták legszivesebben hollandus hitrokonaink. Megtisztelték pedig az ő emlékét a magyar reformátusok ezért:

Az 1670-es évek elején volt Magyarországon egy összeesküvés a szerencsétlen ország felszabadítására, az u. n. Wesselényi-féle összeesküvés. Valahogy az a pokoli gondolat villant fel a protestánsok ellenségeinek az agyában, hogy ráfogják a prot. papokra, hogy ezt az összeesküvést ők tervezték; ők olyan elvetemedettek, hogy tulajdon hazájok ellen a törökkel is cimborálnak. Vérfagyasztó kárörömmel adták ki a jelszót, melyszerint olyan hurkot készítettünk most a protestánsok nyakára, melylyel végkép megfojtjuk őket. A papokat és tanítókat akarták mindenek előtt kipusztítani, mert ugymondának (és itt a szeretet isteni tanítójának, a Jézusnak szavait idézték) »megverem a pásztort és elszéledeznek a nyájnak juhai« (Máté 26: 31) — Hát megverték a pásztorokat rettenetesen. Százával idézték őket Pozsonyba, a külön e célra szervezett törvényszék elé. — Nem irhatom itt le a per hosszú lefolyását. Csak a végére megyek. Miután 1672. majd 73-ban a sok kísérletezés után, hogy megtagadtassák velök hitüket, nem boldogultak, 1674-ben börtönben kezdték őket kinoszni kimondhatatlanul, úgyhogy sokszor orrukon, szájukon, testökből patakban omlott a vér ez istenes embereknek; testökről a ruha bőrrel, hussal együtt foszlott le, megrothadva undok börtönökben. Egy év múlva vitték őket gályákra, nagy kereskedő és hadi hajókra, a melyeken az u. n. gályarabok, tehát a mi lelkészeink és tanítóink is negyvenegyen, az evezőpadokhoz láncolva, reggeltől estig, hőségben, esőben, hidegben, vonták, huzták a nehéz evező rudakat (mert akkor még nem ismerték a gőzhajtót) ha elaléltek, a durva katonák verték őket puskatussal, korbáccsal; rugdosták

nehéz szeges csizmákkal. — E szomorú időkre, az Urnak e rettenetesen szenvedő szolgálóira írta egy korunkbeli lelkész ezt a megkapóan szép két verset: (csak néhány sort idézek belőlök)

Nehéz láncok csörögnek rajtunk
Reggeltől napestig sohajtunk.
Siral munkát nem hallja senki.
E rabságból minket ki ment ki?!

A másik vers:

Haragos tengernek véghetetlen árja
Haragos tengeren uszó nehéz gálya!
Szenvedéseink és megaláztatásunk
Nehéz Golgotája!

Ártatlan fejünkön fekete bubánat
Fehérre festé már mindenik hajszálat
Éri ősz fejünket, a tisztesség helyett
Keserű gyalázat.

Két esztendő múlva az 1676-ik esztendő hozta meg a szabadulást a szerencsétlen magyar prot. hitvallóknak, a mikor azonban a gályákra hurcolt 41 közül csak huszonhatan voltak. A holland hajóhad az olasz tengereken evezett. Ott voltak gályákon a magyar lelkészek is. A mint ezt meghallotta Ruyter, követet küldött a nápolyi alkirályhoz, kik kérnék ezt, hogy bocsássa el a hatalmában levő, szerencsétlen ártatlan lelkészeket, tanítókat. Majd maga személyesen is beszélt vele. Fel van jegyezve, hogy mikor ez a, csatákban rettenthetetlen hős a szegény, nyomorult gályarab lelkészekről beszélt, a kiket testvéreinek nevezett, annyira meg volt hatva, hogy sirt és vele könnyeztek a körülte állók.

Mikor nagynehezen aztán végre szabadon bocsátották a 26 lelkészt és ezek, zsoltárokat (46. 124. 125 zs.) énekelve a holland tengernagy hajójára mentek, a ref. hittestvérek, a holland tengerészek sirva ölelgették, csókolgatták a rongyos ruhákban járó, sebekkel borított, agyonkinzott magyar prédikátorokat, tanítókat. Maga Ruyter, a ki a milyen nagy hős, olyan istenfélő jó keresztyén volt, ezt mondta a megszabadultak előtt: »sok győzelmet vívtam éle-

temnek minden rendeiben, de ez az én legfényesebb diadalmom, melylyel Krisztusnak ártatlan szolgálóit megszabadítottam.« A hálálkodó lelkészeknek pedig ezt mondta »Mi csak eszközök voltunk Isten kezében, Istennek adjatok hálákat.«

A magyar prot. hitvallókat Ruyter megszabadította; ezek 5 év múlva törvény erejével felszabadították a hazájokba visszatérésre. Maga Ruyter pedig a szabadítás ténye (1676. febr. 11) után nem egészen 3 hónap múlva, ápr. 29-én csatában kapott sebeiben elhalt.

E kegyes lelkü hős iránt a magyar ref. egyház hálája már ezelőtt is kifejezésre jutott abban a szép emlékoszlopban, mellyet egy buzgólelkü ref. urnő, özv. Hegyi Mihályné emeltetett — ha jól emlékszem! — 10 ezer forint költséggel Debrecenben, a nagytemplom és kollégium közötti kertben a gályarabok emlékére, Ruyter tiszteletére az 1895-ik évben. Az oszlop elején egy gálya dombormű van e felirattal: »Ruyter, a szabadító.«

Ugy gondolkoztam, hogy a mi ref. közönségünkben is lesznek, a kik jó néven veszik, ha tudomást szerezhetnek arról, ki volt az a Ruyter, a kit születése 3 százados évfordulati ünnepén a magyar ref. egyház is kegyelettel emleget. — Azért írtam meg ezeket a »Szeretet« olvasóinak.

Nagy István.
lelkész.

Elmentek.

Tehát csakugyan elmentek! . . . Nem tudta őket itthon marasztani sem a haza földje, sem az itthonhagyottak könnye, esengése. — — Azóta messze, messze járnak. Talán a végtelen Óceánon!? Avagy épen kiszállottak már az új haza földjére.

Nem tudom ismerik-e ezt a bus ma-

gyar nótát — (de hiszen a magyar nóta mind bus! azt mondja egy vers: »szomoru a magyar nóta, háromszáz esztendő óta.«)

»Megizenem a költöző darunak. Bucsut mondok én is az én falumnak!« Ha tudják, vajon nem jutott-é azóta eszébe valamelyiknek!?

Mikor mentek nem inthettek bucsut a város tornyának. Éjszaka volt, sötét volt. Talán jobb is volt így. Lehet, hogy ha nappal van, úgy rátapadt volna a szemem némelyiknek arra a toronyra, hogy a lelke szakadt volna ki a nézéstől.

Bizony nagy szomoruság volt. A mint menten-mennek vala a kibujdosók nagy sirva, rajtok mind az egész sokaság felette nagy sirást tőnek. Mert hát mégis csak volt azok közt olyan, akit; — történt olyan megindító esemény több, a mit meglehetett siratni.

Hallottam p. o. egy édes apáról, a ki hetek óta sem evett, sem ivott, sem aludni nem tudott. . . . Jóformán gyermekül férjhez adott leányát kellett az ismeretlen világnak férje után neki bocsátania. Azóta meg, ha élettársával az asztalnál egymásra néznek, csak kiejtik kezökből a kanalat és sirnak. Soh'se mondják. De mindenik egyet sirat. Az édes anya itt már nem tudta, mikor c-ókolta meg bucsura az ő szeretett, sokat siratott leánya. Nem látta, mikor ült fel gyermeke a kis unokával. Nem hallotta, mikor sikoltott fel az induló vonat éles füttyje. Elvesztette szemevilágát és eszméletét.

Volt olyan, a kit úgy kellett eltépni az urának a kapufélfától, mert nem tudott volna tőle megválni. Ki tudja nem azt érezte-é meg, hogy utoljára látta, ölelte az életben.

De semmi sem tépi meg úgy a szívet, mint mikor az ártatlan kis gyermek szól. Azt mondja egy három éves kis gyermek, a mint álmából éjszélkor felrázva ölbe vették, azt mondja vissza nézve az ablakra:

»Isten áldjon meg kis ház!« — Az utca visszhangzott a sirástól, mely e gyermekes szóra nagy jajszóval felzokogott.

A gőzösnek a kerekéig nyomult a nagysokaság, hogy utolsóig velök legyen, lássa az elszakadókat. Alig merték a vonatot megindítani.

Ugy mondják: egyik másik az utolsó percen megbánta tettét. Szívesen vissza fordult volna. De hát már ekkor késő volt ugy-é!?

Szegény magyar véreink! Ha abban az idegen földben szíveteknek a honvágy nem engedne nyugtot, jöjjetek haza pihenni a hazai földbe. Ujra dajkáló édes anyátok lesz az nektek, meglássátok. Fogadjátok e kis lapból testvéri szíves üdvözetünket.

Nagy István,
lelkész.

Egy levél a „Szeretet“ olvasóihoz.

Buzgóságáról, a lelki javak szerzésében talán az egész város lakossága előtt ismeretes Máté Sz. Lajos uram. Ő küldte be nekünk már régebben az alábbi levelet. De csak most tudunk annak helyet adni lapunkban. — Hangzik a levél eképen.

»Ker. testvéreim! Szólok hozzátok az Istennek nagy kegyelméről. A mint a külső világban sokszor érezteti velünk az Isten az ő közellétét; midőn p. o. a hőség miatt eltikkadt növény csaknem teljesen élettelen és ekkor, a legnagyobb szükség idején elhozza nekünk az ur a földeket megáztató esőt: így van, így tesz Ő a lelki világban is. A kegyelem harmat cseppjeivel üditi fel a bánat, vagy bűnök miatt eltikkadt, elepedt lelkeket. Én az ő kegyelmét, életet támasztó lelkének munkáját látom a lelki világban, a vallásos élet mezejében nagy buzgósággal munkáló lelkipásztorok munkájában, a kik, hogy hivatásukat annál inkább követhessék, a földiekre kevés súlyt fektetnek, de teljes életöket az ur Sionának építésére szentelik; az Isten országának terjesztésére minden eszközt meg ragadnak; a Jézus akarata szerint prédikál-

ják az igét minden időben és helyen, a templomon kívül is; betegeket felkeresik, azokat vigasztalják, erősítgetik; házakhoz az ige vigasztaló erejét elviszik; az Ur házát szorgalmasan látogatják, hogy példájokból mindenek okulást vegyenek; a tömegesebb összejöveteleket, olvasóköroket, lakadalmaikat felkeresik, de mindenütt minden szavukkal viágosságot terjesztenek, az embe-
 riség erkölcsi javítására törekesznek. — Az Isten különös kegyelméből küldi a buzgó lelkipásztorokat a tespedés, közönyösség, nembánomság, a társadalmat pusztító erkölcsi romlás idején a gyülekezetekhez.

Atyám fiai a Jézus Krisztusban! Kik még nem gondolkoztatok a 84-ik Zsoltárról: »Jobb nékem egy nap a te pitvarodban, hogy nem ezer nap egyébütt!« kérlek beneteket, keressétek az Urat mig meg található! Keresük az ő házát tél idején köznapokon is; munka idején legalább vasárnapon. Mert nemcsak a test, de a lélek is elfogyatkozik táplálék nélkül. Táplálékát pedig a lélek az ur házában találja meg leginkább. »Keressük először az Istennek országát és annak igazságát, azután mindenek megadatnak néktek.« (Máté 6: 33) Mit ér a földi vagyon, ha nincs lelki békeségünk!? — Nagyon fáj az embernek a szive, ha látja az üres templomot, még egy-egy vasárnapon is. Pedig nagy szükségünk volna mindnyájunknak a mi hitigazságainkat gyarapítani, e végből délután is vasárnapokon templomba elmenni a kátémagyarázatokra, melyeknek fontos kérdéseit a lelkipásztorok olyan világosan magyarázzák, hogy a ki azt hallja, az annak utána ugy vágyakozik oda, mint a szomjuhozó szarvas a vízhez.

A templom látogatásnál pedig felemlitek egy szokást, melyet én nem helyeslek. Nevezetesen némelyek, főkép heti vásárok napjain nem várják be a keresztelesek elvégzését, hanem sokszor tömegesen vonulván ki az imádság végeztével, késleltetik a kereszteleési szertartás megkezdését, lépteik zajával zavarják az áhitatot, megszakítják az istentiszteletet, a melyben pedig szünetnek lennie az én véleményem szerint nem volna szabad.*) Ez veszteség a bent maradókra.

*) Hát még az urvacsoraosztás elől hányan mennek el. Szerk.

De veszteség a kimenőkre is. Mert így ők tulajdonképen csak fél istentiszteletet végeznek, a mennyiben sem az utó éneklésben nem vesznek részt, sem a kereszteleési szertartásoknál elmondott és minden alkalommal új beszédeket nem hallják. Szeretettel kérem soraim által ker. testvéreimet, gondolkozzanak e felett és ha helyesnek találják az elmondottakat, e szerint járjunk ezután. De kérem egyebekben is az én felebarátaimat, hogy igaz ker. életet élni törekedjünk. Ne feledjük, hogy olyan a mi lelki életünk, mint a mely ember sok vagyont szerez, annál többre vágyik. Ha egyszer lelki kincshez juthatunk, többről többre vágyakozunk.

Adjon Isten mindnyájunknak lelki békeséget!

Máté Sz. Lajos
 egyháztag.

Bizonyságot teszek róla, hogy Máté uram buzgósága nemcsak beszédben áll, hanem tetet is ölt; cselekedetekben is megnyilatkozik. P. o. a télen tartott 3 felolvasásomnak kinyomott füzeteiből mintegy 350-60 darabot néhány nap alatt reggeltől estig való járással a városban széthordott, eladott; így nagy része vólt abban, hogy a tanyai harangra e jövedelemből is mintegy 50 koronát adhattunk. — A jó Isten fizesse meg az ő jóságát. Testének töredelme leljen pihenést a lelki békében; melyet a jó cselekedet tudata ad az embernek.

Nagy István
 lelkész.

Helyreigazitások és értesítések.

1. A »Szeretet« mult hónapi számában közölt harangadományok kitüntetésénél a nyomda tévedéséből egy sajnálatos hiba esett. Nevezetesen özv. Váróci Lajosné asszony adománya két koronának van írva, holott ő a tanyai harangra husz koronát adományozott. A hibát in utólagosan jóvá teszem.

2. Szücs György gazda a »Szeretet« céljára nem 2 koronát adott, mint közölve volt, hanem 4 koronát.

3. Ugyancsak a »Szeretet« mult hónapi számában a »Kivándorlók« c.

költemény szerzője Szél Sándornak van írva. Innen helyből Kovács M. ur levelében értesít, hogy a szerző Szél Károly karcagi nyug. jbirósági hivatalnok és nem Sándor. Kovács M. ur szivességét köszönve, e tévedést is helyreigazitjuk.

Végül pedig arra kérjük ker. Testvéreinket, hogy akiknek nevök az előfizetők névsorából kimaradt volna tévedésből, azok jelentkezzenek vagy ízenjenek S aki nem kapta volna a »Szeretet« valamely számát, forduljon hozzánk s szívesen adjuk a kívánt számot.

Még egy kérés a tanyai harangért. A mint már jeleztük, a kegyes lelkek a szent ügyért felbuzdulván, úgy adakoztak, hogy az előzetesen tervezett fél mázsás harang helyett egy mázsás harang öntésére gondolhatunk. Csakugyan is 1 mm. harang öntése van munkában pesti harangöntő Tury Ferenc gyárában; sőt e cég ápril 30-án kelt levelében kilatásba helyezte, hogy a harangot Pünköstre elkészíti. Ehezképest a harang-állványt az ünnepre mi már odakint a tanyán fel is állittatjuk. De ennek költségeiből, a mester előleges hozzávetése után is legalább 60—80 ft. hiányzik még. A harang ára ugyanis szállítás nélkül 420 korona. A harangláb összes költségeivel aligha fel nem megy 150—60 koronáig. Pénzkészletünk van 500 és néhány korona. Buzduljon fel Kisujszállás város ref. közönsége, azok kiket Isten földi javakkal megáldott; és közadakozásból hozzuk össze a fent jelzett, még hiányzó összeget. Minden adakozónak jól fog az esni, ha valaha arra járván, annak a haragnak a szava az ő jóságát, kegyes indulatát is köszöni. — Adakozzunk az Isten nevében!

Nagy István,
lelkész.

A „Szeretet“ céljaira ujabban adakoztak.

Lábas Lukács 2 kor. Oros Lajos 2 kor. Kovács Balázs gépész 2 kor. özv. Tuka Gergelyné 2 kor. Kis Lajos 1 kor. Horváth István 40 fillér, Polacsik József 3 kor. Kaffán Béla 3 kor. Sz. I. 10 kor. T. J. 3 kor. Máté Gábor 1 kor. Földi Dániel 1 kor. Balla Gyula 3 kor. özv. Rác Lukácsné 2 kor. özv. Janó Mihályné 3 kor. B. Szabó András 2 kor. özv. Váróci Lajosné 2 kor. id. Varga Sándor 1 kor. ifj. Cs. Nagy Sándor 3 kor. „Nemzeti Kör“ 1 kor. Gaál Kálmán 1 kor. Rázsó Sándor 2 kor. Farkas

Albert 1 kor. özv. Kása Istvánné 1 kor. Sz. R. L. 2 kor. Caga István 2 kor. Krécsi Ferencné 1 kor. Csete Bálint (Kunhegyes) 1 kor. K. E. 20 fillér, Friedman Márton 1 kor. P. Nagy János 60 fillér. özv. Kovács Ágostonné 2 kor. Karakas Bálint 1 kor. Nagy László gépész 1 kor. Szegő Albert 20 fillér. özv. Daku Lajosné 1 kor. Imre Gergelyné 2 kor. özv. D. Kis Istvánné 2 kor. D. Kis Endre 1 kor. Kubinszky László 1 kor. özv. Várady Lukácsné 5 kor. Antal Albert 2 kor. Dr. Kiss Sámuel 5 kor. özv. S. Tóth Istvánné 1 kor. Dr. Mészáros Gyula 10 kor. F. S. 1 kor. F. L. 1 kor. F. K. 1 kor. özv. Abri Boldizsárné 2 kor. Bárány Sándor 5 kor. Kövesdi István 1 kor. özv. Szilágyi Sándorné 2 kor. X. Y. 1 kor. Hosszu István és neje (Debrecen) 2 kor. Ari Lukácsné 1 kor. Hosszu András 40 fillér, K. L. 1 kor. M. J. 2 kor. Süveges Lajos 80 fillér. özv. Gaál F. Jánosné 2 kor. özv. Gaál Sándorné 1 kor. Marjalaky Zsuzsika asszony 1 kor. Mészáros Miklós 1 kor. Pusztai János 1 kor. Tóth Sándorné 50 fillér, özv. Kimeri Jánosné 5 kor. Vida Sándorné 1 kor. Szőke Balászné 1 kor. özv. Pólya Ferencné 2 kor. Kun Sándor és neje 1 kor. O. E. 60 fillér O. M. 1 kor. Abri István 2 kor. Gaál Sándor 3 kor. Elekes Sándor 1 kor. özv. Takács Ferencné 2 kor. id. Varga Lajos 1 kor. Takács József 1 kor. Zsengellér Kálmán (Kunhegyes) 4 kor. Tapasztó Lukács 1 kor. özv. Rázsó Péterné 40 fillér, Varga István tanító (Parasznya) 2 kor. Barla Irma tanítónő 2 kor. Springer Stefánia tanítónő 2 kor. R. S. 1 kor. dr. Porteleky László (Budapest) 4 kor. Barla Jenő 5 kor. Kalmár István 40 fillér, Tóth Albert 2 kor. özv. Pál Lukácsné 2 kor. Pál Lukács 2 kor. Imre János 1 kor. B. K. 1 kor. P. I-né 2 kor. ifj. Veres Lajos 2 kor. özv. Veres Lajosné 2 kor. Gaál Kálmán 2 kor. Farkas Albertné 1 kor. Bordács Tamás 10 kor. Ungár Miksa 1 kor. Tóth Sámuel 2 kor. Vatai Jánosné 40 fillér. F. I-né 40 fillér. Kulcsár Antalné 4 kor. Vatai Balázs és neje 2 kor. P. Q. 2 kor. özv. Szücs Lajosné 1 kor. Szücs Albert 1 kor. Vida Sándor 1 kor. id. Fehér László 60 fillér. Kudlik Mátyás 2 kor. Ari Lajos (tanya) 40 fil. T. Rác Lajos 10 fillér. Tuka István 10 fillér. Kovács Gábor 1 kor. Vatai Lajos 1 kor. ifj. Dávid Balázs 40 fillér. „Földmívelő Munkás-egylet“ 2 kor. N. N. 1 kor. Komáromi Bálint 2 kor. Polgár József 4 kor. M. Nagy István 1 kor. id. Rázsó Sándor 1 kor. N. N. 1 kor. Abri Lukács 60 fillér. özv. Pólya Pálné 1 kor. K. J. 1 kor. Rác József kir. adó ellenőr 2 kor. Dr. Tóth Imre (Mezőtur) 2 kor. Vékony Sándor 2 kor. Polgár István 2 kor. Bareza József tanár 4 kor. Karmazsin Károly 5 kor. Rác Lajos hentes 1 kor. Molnár Lajos és neje 2 kor. Iparos dalárda 3 kor. K. E. 1 kor. L. P. 4 kor. Balog Andrásné 2 kor. Ari Balázs 1 kor. Veress Béla tanár 10 kor. Fülep András 2 kor. Rázsó Károly 3 kor. K. P. 40 fill. özv. Mészáros Miklós né 1 kor. K. B. 2 kor.